

TEMATICKÝ PLÁN Př. 9. ročník

(týden 20.4.-24.4.)

Všechny zdraví.

Minulý týden jsme se koukli do tajů vývoje naší planety Země. V tomto týdnu budeme pokračovat tématem PRVOHORY (obrázky už máte z minulého týdne a posílám vám poznámky).

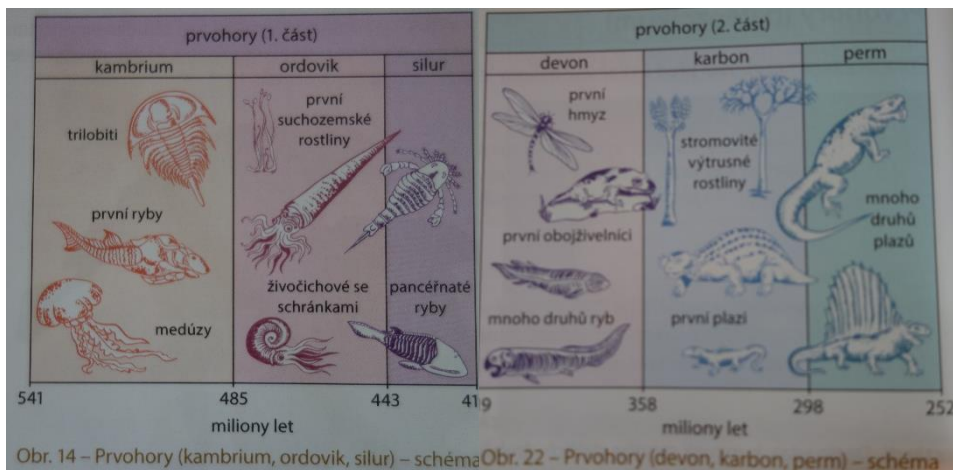
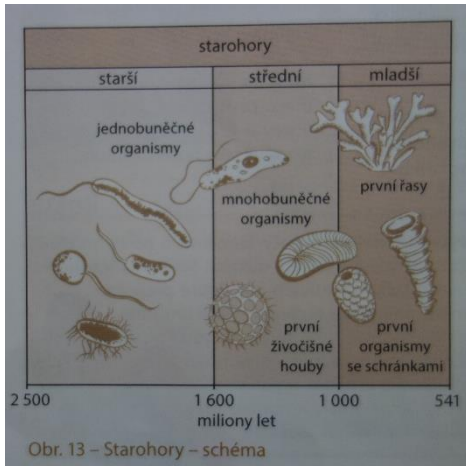
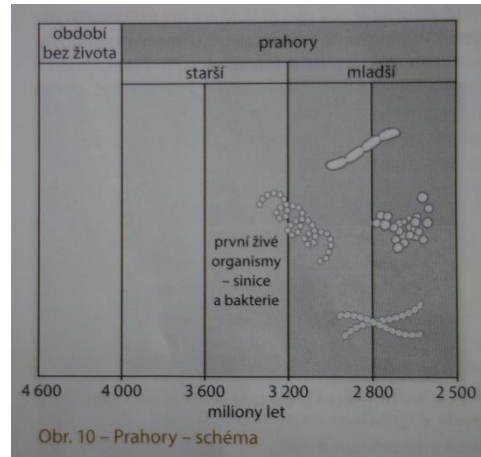
Zase bude za nějaký čas pracovní list 😊 – zjistíme vaše studijní úspěchy.

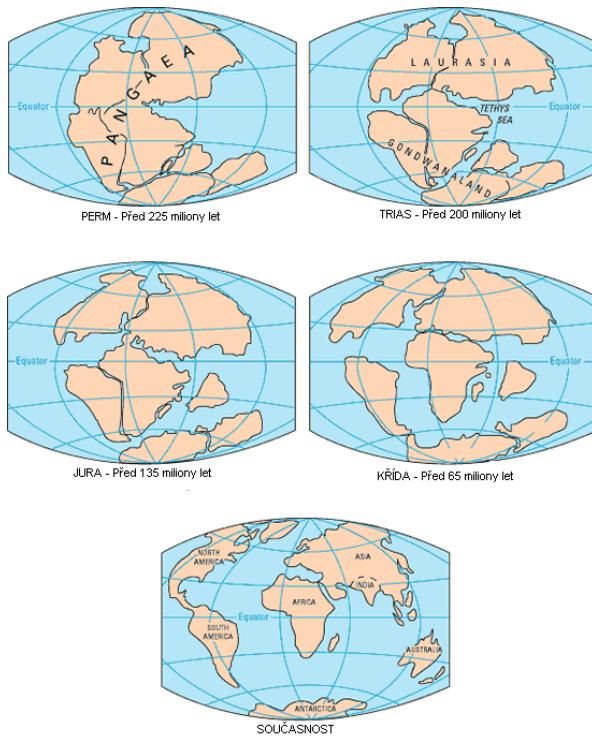
Přeji krásný a pokud možno klidný týden

Němejcová

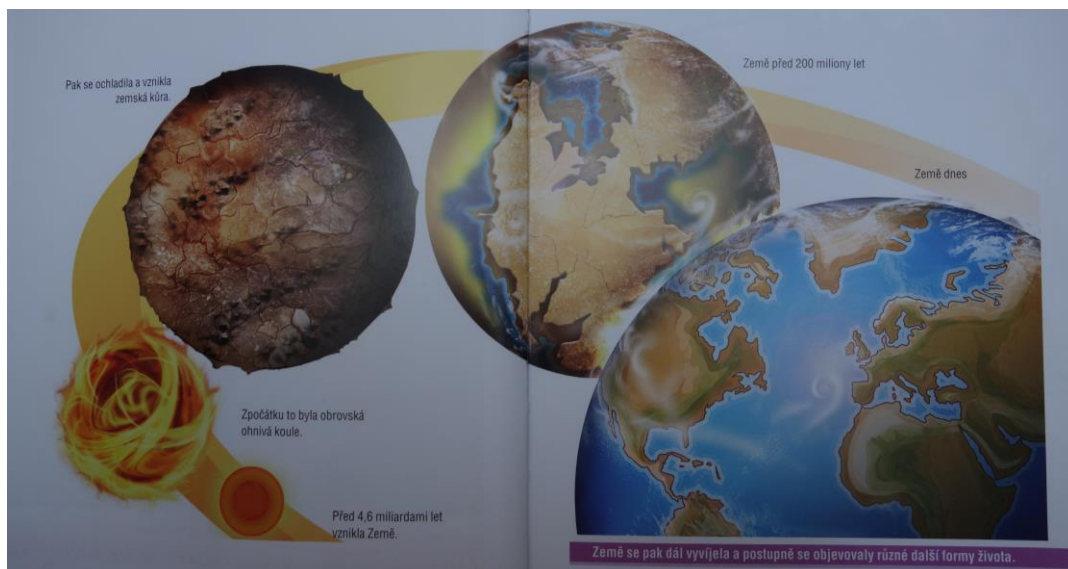
příroda v prvohorách

vývoj rozmístění litosférických desek

- nestříhejte ho, ale dejte si ho k prvohorám

obrázek před téma teorie o vzniku života

GEOLOGICKE' JEVINY ZEME'

- rúsné teorie na vznik žemě (stvořené bůžtvem, spontánně z neživé hmoty, život doputoval vesmírem.)
- moderní evoluční teorie - Charles Darwin (viz. učebnice)
- zisk informací - historická geologie (miny, kůry, stěny kůrnin)
paleontologie (vývoj života - fosilie)

teorie o vzniku života

- před cca 4 mld let se rod. prostředí (přaocidnu)

3 etapy vývoje (chemiety)

1. z anorganických látek látky organické - nyní jmenov. aminokyseliny (AK)
(CO_2, CH_4, H_2O, NH_3 ...)
2. z AK vznikly bílkoviny (základní složka života)
3. shlukování bílkovin → tvorba koacervátů → předchůdci buněk ⇒ schopnost dělení a předávání informací (genetický kód) - nukleové kyseliny (NK)

GEOLOGICKE' ÉRY VÝVOJE ZEME'

- jednotlivá období charakterizována rozvojem počty a stupněm vývoje života
- období bez života
- prahony
- starohony
- prvohony
- třetihony
- čtvrtohony

- OBDOBÍ BEZ ŽIVOTA (hadaitum)

- období vzniku zemské kůry, atmosféry, hydrosféry
- náhla meteorotická a sopečná činnost
- tvorba měsíce
- na konci období ochlazení planety → kondenzace plynů → vznik prvotní hydrosféry

- PRAHORY (archaitum)

- 4-2,5 mld let
- zem. kůra srstá, nestála (zdrví, pokles)
- základy dnešních kontinentů
- vývoj života bakterie, sinice ⇒ tvorba stromatoliti (tvorba vápenných sloupců) dneš. Austrálie

- STAROHORY (proterozoikum)

- 2,5 mld - 500 mil. let
- vrátnění (první pohorí), superkontinent Rodinie
- organismy: jednobuněčné organismy s prav. jádrem
mnohobuněčné organismy
řasy, živočišné kouty, řalanci, kroučkovci
- niktava těla organismů byla chráněna život ve vodě
- rostliny fotosyntéza ⇒ O₂

- PRVOHORY (paleozoikum) „era trilobitů“
 - 541 - 252 mil. let
 - na počátku **kambrička' exploze** (rozvoj velkého množství nových druhů) na konci období **permste' vymírání'** (zhybnulo až 90% druhů organismů)

dělení:

kambrium	}	starší'
ordovik		
silur		
devon		
karbon	}	mladší'
perm		

starší' prvohory

- rozpad superkontinentu Rodinie → **kaledonske'** náhorní n mířě kontinentu prunských mas (př. Skandinávie)
- život - vodní prostředí - trilobiti, ostnokožci (kiližice), řávanci, graptoliti, ryby (dnes latimérie), obojživelníci (krysolebi) kaktus
- rostliny - mořské řasy, rýnioplyty
- vznik **ozónové' vrstvy (ozonosféry)** → umožnění přechodu organismů z vody na souš
- přechod rostlin na souš → rozvoj pletiv ⇒ cévnaté' rostliny

mladší' prvohory

- vznik superkontinentu **PANGEA** ⇒ srážkou pevnin došlo k heterogennímu (variabilnímu) utváření živočiškové' - gigantické' formy členovců, pavoučenci, štíři, lokytky, obojživelníci, plazi

- na konci prvohor **VELKÉ VYHÍRÁNÍ**
nynělo až 90% druhů - změna
životních podmínek (př. vulkanismus)

rostliny: vyšší rostliny - pšiščty, plavuně,
kapsadiny stromovitého vřístku
=> vznik černého uhlí denis nový Zéland
později malosemenné rostliny - cykasy,
jinany, jehličnany